

Bakteriell lungebetennelse (pneumoni)

Bakgrunn:

Lungebetennelser kan forårsakes av både virus og bakterier. Bakterielle infeksjoner forekommer mye sjeldnere enn virusinfeksjoner, men er oftest mer alvorlige. Bakteriell lungebetennelse er en av de vanligste alvorligere infeksjonene som forekommer hos barn, men det lar seg som regel lett behandle med antibiotika.

Årsaker:

En bakteriell lungebetennelse kan komme plutselig men sees oftest etter at barnet har vært forkjølet i noen dager med feber, tett nese og hoste. Forkjølelsesviruset svekker immunforsvaret og skader slimhinnene slik at bakterier, som ofte allerede er i svelget og halsen hos barnet, får mulighet til å komme ned og gi en infeksjon i lungene.

En rekke ulike bakterier kan forårsake lungebetennelse hos barn. De vanligste bakteriene som forårsaker lungebetennelse er pneumokokker. Det finnes en rekke ulike typer pneumokokker. I 2006 ble det innført en pneumokokkvaksine i barnevaksinasjonsprogrammet, som beskytter mot noen av disse, men ikke alle. Større barn og ungdom kan oftere få lungebetennelse forårsaket av en spesiell gruppe bakterier som heter mycoplasma og klamydia (denne har ingenting med kjønnsykdommen å gjøre). Barn med ulike kroniske sykdommer eller som har ligget lenge på sykehus, kan få lungebetennelse forårsaket av andre typer bakterier. Lungebetennelse er som regel ikke en smittsom tilstand, bortsett fra mycoplasma/klamydia-varianten.

Symptomer (sykdomstegn):

Barnet har feber, redusert allmenntilstand og ofte, men ikke alltid, hoste og tungpust. Ofte angis også magesmerter. Mindre barn kan ha mer uklare symptomer med slapphet og spisevegring og noen ganger oppkast. Dette er symptomer som også sees i forbindelse med en akutt virusinfeksjon, som forkjølelse. Dersom sykdomsbildet forverrer seg med økende feber og rask og stønnende pusting, bør bakteriell lungebetennelse mistenkes. Det kan være vanskelig å skille mellom en viral og en bakteriell lungebetennelse. Legen kan noen ganger høre en lungebetennelse ved å lytte på lungene, men for å være sikker, vil man ofte ta røntgenundersøkelse og blodprøve.

Behandling:

Bakterielle infeksjoner behandles med antibiotika. Legen forskriver antibiotika ut fra hvilke bakterier som mest sannsynlig er årsak til tilstanden. De minste barna vil alltid behandles med intravenøs antibiotika i sykehus, mens større barn kan være hjemme og få mikstur eller tabletters dersom allmenntilstanden tilsier det. Det er som regel tilstrekkelig med 7-10 dagers behandling med penicillin. Ved manglende effekt bør man vurdere å skifte antibiotika.

Ved en lungebetennelse forårsaket av virus bruker man ikke antibiotika.

Forløp:

De fleste barn blir raskt friske igjen ved bruk av penicillin og sykdommen etterlater ingen varige plager. Hoste kan imidlertid fortsette en stund etter en lungebetennelse. Komplikasjoner er sjeldne, men man må alltid observere barnet nøye i forbindelse med bakterielle infeksjoner. Infeksjonen kan i sjeldne tilfeller spres til blodet, som kan være svært alvorlig og må behandles raskt på sykehus.

Når må lege oppsøkes raskt?

Barn som har høy feber, rask eller anstrengt pust og redusert allmenntilstand bør sees av lege raskt. Alle bakterielle infeksjoner kan få et alvorlig forløp og man må ha muligheten for dette i bakhodet når barnet er sykt, selv om det vanligste er ufarlige virusinfeksjoner.